

Bir günəşli may günü
Dünyaya uşaq gəldi
Bəzəyib eşq mülkünü
Gəldi, üzüağ gəldi
Çiçəklər pıçıldadı:
- Xoş gəldin, oğul bala!
Küləklər pıçıldadı:
- Xoş gəldin, oğul bala!
Göydə quşlar oynadı,
Çayda daşlar oynadı
- Dünyaya oğul gəlib!
Dağlar, qayalar dindi
Qohum-qonşu sevindi,
- Dünyaya oğul gəlib!
Çəmənlər, düzlər dedi,
Gecə ulduzlar dedi
- Dünyaya oğul gəlib.
Tanrım sevdi igidi
Dünya bir az böyüdü,
- Dünyaya oğul gəlib.
Ana, ata sevinci
Yerə, göyə sığmadı
Yaraşdı bu körpəyə
Gül kimi Heydər adı.

Heydər gözün açınca
Dağlar, dərələr gördü.
Yamaclarda bənövşə,
Çöldə lalələr gördü
Gəzdi, qaçdı, dolışdı
Dağ çayları boyunca
Dərə keçdi, dağ aşdı
Ürək-qaynar, boy-uca!
Yağış gördü, qar gördü,
Novruzlu bahar gördü.
Çırpı yıgdi bağlardan
Çərşənbə axşamları.
Tonqalla, qovurğayla
Qarşıladı baharı.
Uşaqlar cəm olanda
Dəstə başında - Heydər
O yerlərin düzündə,
Dağda-daşında - Heydər.
O, əkində-biçində
Ateş vardı içində
Nəmərlərə hücumda
Mərd savaşında - Heydər.

El dərdini biləndi
Elin dərdiydi dərdi
Hamıdan seçilərdi
Cavan yaşında Heydər.
* * *

...Şahbuz kənd məktəbi, - Cavan müəllim
Çəmən ətri gələn kənd uşaqları.
Onu təbrik etdi görüncə hər kim,
Onda uşaqlardı bəhrəsi-barı.
Dərs dedi... öyrətdi biliklərini
Uşaqlar xoşladı məğrur səsinə.
Sonralar dəyişdi peşə yerini
Dağlar ona verdi dağ cüssəsini
"Yaxşı yol" - söylədi doğmalar ona.
Hələ çox genişdir bəxtin göyləri.
Hələ uçuşlar var, qanad var hələ.
Hələ mübarizə, vuruş var hələ
Hələ zirvələrə yürüş var hələ.
Bu elin, bu yurdu gələn sabahı
Hünərlər gözləyir, çox iş var hələ.
Ucaboy, alagöz, cavan oğlanın
Üzündən-gözündən mərdlik yağırdı.

Ruhunda məşəllər yanan oğlan
Uzaq üfüqlərin özü çağırıdı.
Hələ qarşıdadır - dedi - bu həyat
Gərək bir günüm də getməsin bada.
Qızılquşa döndü, açaraq qanad
Uçdu oxumağa... Leninqrada
...Təhsil illəri də ötdü yel kimi
Vətən həsrətilə qəlbi döyündü
Qaynadı bulaq tək, coşdu sə kimi
Çiyində ulduzlar Vətənə döndü.
* * *

"Sənə salam olsun, Azərbaycanım
İstəməm tək sənin eşqinlə yanı
Varlığım, vüqarım, ruhum, vicdanım
Həsrətin əlindən kövrək Vətənim.
Mənimsən, səninem, göyçək Vətənim!

Səndə Araz çağlar, Kür axıb keçər
Şimşəklər qılıncın buraxıb keçər
Hüsnünə Gün baxıb, Ay baxıb keçər
Günəşli dağları çiçək Vətənim
Mənimsən, səninem, göyçək Vətənim.

Sənsiz günüm qara, təleyim qara
Yollar səndən keçər zirvə dağlara
Sənə dönsəyim getsəm də hara
Koroğlu Vətənim, Babək Vətənim,
Mənimsən, səninem, göyçək Vətənim".

Bu sözlər gənc Heydər
Varlığının səsiydi.
Həyatının mənası
Könül tərənesiydi...

Döndü Vətəninə işə başladı
Ən çətin yerlərdən ucaldı adı.
Hər yerdə, hər zaman getdi irəli.
Boğdu yerindəcə təhlükələri.
Qorudu Vətəni qara niyyətədən,
Onunla öyündü, ucaldı Vətən.
Döyüşdü, vuruşdu qəti qorxmadı
Günbəgün yayıldı ölkəyə adı.
Çiyində ulduzlar böyüdü, artdı
İgid oğullardan dəstə yaratdı.
Dedi özümüzə xidmət edin siz
Bizə yad olanlar şübhəli, qəliz.
Bizlərə gərəkdir cəsarət, bilik
Doğma cəbhəmizdir təhlükəsizlik.
Qara qüvvələri kökündən kəsək
Ayıq-sayıq olaq həmişə gerek.
Səsimiz hər yandan gur gələsindir.
Vətən öz oğluyla yüksələsidi.
O, belə düşündü, belə xətt çəkdi
Bilirdi sabahı xoş gələcəkdi.
Ağatlı oğlana döndü hünərlə
Çətin sualları bildi, hal oldu.
Zirvə yollarını qalxdı zəfərlə,
Ucaldı, yüksəldi, general oldu,
Sevindi, şadlandı Zərifə xanım -
Onun ömür andı, könül sirdaşı.
...Heydəri fikirlər aldı qoynuna
Bir ömrün qərribə gərdisləri var.
Ürək-möhkəm dayan - deyirdi ona
Dünyadı xeyirli, şər işləri var.
Ən gərgin anlarda evə dönəndə
Könül rahatlığı tapardı onu.
Zərifə xanımı görcək, dinəndə
Fərəh bürüyərdi Vətən oğlunu.
Bu zərif qadın da elmin yolunda
Zirvələrə doğru yol başlamışdı.

zirvə

Unudulmaz Heydər Əliyevin işıqlı xatirəsinə

Sevili, İlhamı sağda, solunda
Allah qismətini alqışlamışdı.
Ömür yoldaşının saf ünsiyyəti.
Bu ki, bir dünyadı - kədərdən uzaq
Bu Heydər bəxtidi, Heydər qüdrəti.
Kiçik ailəni Vətən bilməyən
Necə sevə bilər böyük Vətəni?!

* * *
Çatdı yeni xəbər bir gün hər yana
Elə bil yuxudan oyandı hər ev.
Baş rəhbər seçildi Azərbaycanca
Bizim Vətən oğlu - Heydər Əliyev.
O qaynar yay günü yaddaşımdadı
...Dəyişdi yurdumuz o gündən bəri.
Birinci başladı adamlarla iş
İnandı, çoxunu yıgdi başına.
Adamla bağlıdır hünər, yüksəliş
İnandı bu yurdun vətəndaşına.
Gərək adamları seçsən axı.
Seçib neçəsini qolundan tutdu.

* * *
...Yetmişinci illər ötən əsrdə -
Tərəqqi, yüksəliş, zəfər illəri.
Ən uzaq, elçatmaz görünən yerdə
Adamlar bağrına basdı rəhbəri.
Dəyişdi Mil, Muğan, Şirvan, Qarabağ,
Xoş xəbərlər gəldi Gəncəbasardan.
Artırdı barını anamız torpaq
Millətim sevindi dövlətdən, vardan.
Minəbir çox verdi öz bəhərəsini
Pambıq tarlaları, üzüm bağları...
Kəndlər gözəlləşdi, ellər varlandı,
Kasıbliq rədd oldu gedər-gəlməzə.
Adamlar zəhmətə, haqqa inandı
Düz qiymət verildi indi hər kəsə.
Paxıllar əsəbdən yandı-yaxıldı
İgid sinələrə ulduz taxıldı.
Şairə, rəssama, bəstəkarlara
Ən ali, ən yüksək adlar verildi
Dünyaya səs saldı Rəşidlə Qara
Alimin, çobanın qədri bilindi.
Yüksəldi Bakımız Günəşə sarı
Gəncənin, Şəkinin ucaldı səsi.
Bir az da boy atdı Qafqaz dağları
Geniş dalğalandı yurdu nəfəsi.
Heydərle ucaldı Azərbaycanım
Heydər hara getsə ora şad oldu.
Qədim Oğuz yurdu - mərd Naxçıvanım
Dirçəldi, boy atdı, min abad oldu.
Bir şəhər Şahbuza saldı yolunu
Dağlar, doğma yerlər ona can - dedi.
Bir nurlu kişinin sıxıb əlini
Vallah qəhrəmansız, qəhrəman - dedi.
Onun əziziydi müəllim, həkim,
Fəhlə, pambıqçı, neftçi, tələbə
Onlar arxayındı, bilirdi hər kim
Harda Heydər varsa, orda - Qələbə!
Bu dünya tanıdı odlar yurdunu
O vaxtdan fərəhdən qanad açanam
Ən uzaq ellər də eşitdi onu:
"Bu mənəm Heydərəm, Azərbaycanam!"
Vətən addımladı getdi irəli
Heydər - qələbələr, Heydər - yüksəliş,
Yetmişinci illər beləydi, bəli,
Torpaqda, dənizdə - zəfər, yüksəliş!

* * *
Payız günü bir şəhər,
Eşitdik çox şad xəbər.
Moskvanın - mərkəzin
Var Heydər ehtiyacı.
Bəlkə nəhəng ölkənin
Heydər ola əlacı.
Siyasi Büro özü
Onsuz keçinə bilmir.
Heydərini bildiyindən
Çoxları heç nə bilmir.
O, böyük bir ölkənin
Başında möhkəm durdu
Cəsarətlə, hünərlə
Heydər yaratdı, qurdu.
Siyasi Büronu da
Çalışdırdı o ki var.
Çətində harayladı
Donbasda şaxtaçılar
Müəllimlər, həkimlər,
Ondan nicat gözlədi.
Görən gördü, bu insan
Ürəkdedi, gözddədi.
Səsi Qərbdən gəlirdi,
Səsi Şərqdən gəlirdi.
Bu azman rəhbərimin
Səsi bərkdən gəlirdi.
Onun qətiyyətinə
Heyran olmuşdu hamı.
Sevinirdi Sevil, Zərifəsi, İlhamı.
Elə biz də Bakıda
Ondan qüvvət alırdıq,
Onunla ucalırdıq.

* * *
...Moskva bilirdi, Heydər siz çətin
Heydər - zirvəsində hakimiyyətin!
Siyasi Bürodə - onun yanında
Başı ləkəlilər cılız göründü.
Qaynadı türk qanı təmiz qanında,
Hara qədəm basdı nura büründü.
Seçildi, sayıldı, şöhrət qazandı
Millətlər bu məğrur mərdə inandı.
Amma pusqusunda yatdı erməni,
vazgenlər, vartanlar - kərkədan kimi.
Haylar bağırırdılar: "Qarabağ bizim"...
O, ali büronu tərk edən kimi...

* * *
Doxsanıncı ilin qışı
Qəlpə kimi tutdu bizi.
Boz iblislər güllələdi
Bir gecədə bəxtimizi.
Moskvada min qəzəblə
Dalğalandı Heydər səsi.
Düşmənlərin sinəsinə
Ateş açdı hər kəlməsi.
Yox, Vətənə dönməli
Qartal olub enməli
bu torpağa.
Bəlkə hələ nicat tapa
Naxçıvana, Qarabağa.
Yox, Vətəni düşüb dara
Millətinin günü qara.
Yox, etibar yoxdu daha
Başda duran başsızlara.
Yox, Vətənə dönməli
Qartal kimi enməli
bu torpağa.
Elə o vaxt səda düşdü
Yerə, göyə, daşa, dağa

Heydər gəlir.
Daş tək tullayıb ağrını
Söküb gecənin ağrını
Heydər gəlir.
Qovmaq üçün qəm-kədəri
Millətimin ümid yeri -
Heydər gəlir.
Təleyimə yaraşıqdır
Gəlişiyir gur işıqdır -
Heydər gəlir.
Mən ucayam, sən mənə bax,
Gözün aydın, ana torpaq,
Gözün aydın, ay Qarabağ,
Heydər gəlir!
Onun gəlişini istəməyənlər
Qara toza dönüb tez yoxa çıxdı.
Onun qarşısını kim kəsə bilər,
Heydərün Günəşə yolu açıqdı.
Çoxları xoş gəldin söylədi ona
Anamı sevincdən kövrələn gördüm
Qədim Naxçıvanım basdı bağrına
Doğma balasını bu Vətən gördü.
Heydər oda döndü, yandı, alışıdı.
Qaynadı, çalxandı hünər meydanı.
Qeyrətdə, hünərdə bənzəri hanı
Gecəli-gündüzlü qurdu, çalışdı,
Vətən - təhlükədə, Vətən dardadı
Silah qaldırılmışdı qardaş, qardaşa.
Onunsa məqsədi, məramı - aydın
Arxaydı, köməkdi hər vətəndaşa.
Daxildə silahlı, pozucu dəstələr
Bir yandan erməni quduzlaşmışdı.
Qorxmadı, kimlərsə ona qəsd edər
Qorxmadı, düşmənlə birbaşa danışdı...
Bakı da dil açıb çağırırdı onu.
Bakı gözləyirdi doğma oğlunu.
Səslədi Heydəri Gəncə, Qarabağ,
Şahdağım, Xəzərim, Lənkəran, Qazax,
Mənim də sevincdən qaynadı qanım.
Səslədi Heydəri Azərbaycanım.
* * *

Yenidən yurduma rəhbər seçildi
Yenə də şadlandı hər oba, hər ev,
Bədxahlar qorxudan əsdi, kiçildi
Amma səbrlidir Heydər Əliyev...
Dağıldı quldurluq, getdi qaranlıq.
Evdə, küçələrdə əmin-amanlıq.
Yaltaq erməni də duymuşdu nəşə
O isə qol qoydu bu atəşkəsə.
Qarabağ bizimdir dedi həmişə
Yeni qüvvət ilə başladı işə.
Eh, nələr çəkmədi ürəyi, canı,
Səhmana salınca Azərbaycanı...
Göz dikən çox idi hakimiyyətə
Vəzifə başında dönüklər vardı.
Heydər qılınc caldı qara niyyətə.
Xalq seli bu məkri sildi, apardı.
Bu vətən oğlunun sədası gəldi,
Parisdən, Londondan, Vaşinqtondan.
Çoxu həqiqətdən bixəbər idi,
Çoxu həqiqəti öyrəndi ondan.
Sənin gözün aydın, gözəlüm Bakı.
Yenə öz oğlundur qucağındakı.
Yenə Heydərinə basdın bağrına.
Yenə də, yenə də sığındın ona.
Yenə də bəzədin Günəşi, Ayı,
Ata evi kimi halal Sarayı
Açdın bu comərdin doğma üzünə
Yenə işıq gəldi həsrət gözüne.
Prezident Sarayı - baş qərəghəlim,
...Maşallah, yenə də dirçəlmisən sən.
Sənə nur çiləyib Heydər zirvəsi
Yüksəldi qoynundan Heydərün səsi.
O yandan, bu yandan, Şimaldan-Qərbdən
Heydər zirvəsinə axdılar elə.
Ellərdən-ellərə ucaldı Vətən
Hamı əhsən dedi işə, əmələ.
Yenidən dirçəldi kəndlər, şəhərlər,
Yayıldı aləmə neftin şöhrəti.
Qurub-yaratmağa - hamı səfərbər
Yenə qalib gəldi Heydər qüdrəti!
Görüşlər, söhbətlər, iş birlikləri
Apardı yurdu mu yenə irəli.
Dedi heç sıxmayın ürəyinizi
Özüm qaytaracam Şuşaya sizi.
Bu el, bu torpaqdır varlığım, canım,
Var olsun müstəqil Azərbaycanım.
* * *

...Sönməz şölələri ulduzlarla tən
Qaranlıq yollara işıqlar səpən
Ayı salamlayan, Günəşi öpən
Heydər zirvəsidir, Heydər zirvəsi.

Cürrəti, qüdrəti aləmə əyan,
Şəfəq sütünları ərşə boylanan
Bizim bəxtimizdə nur tək yanan
Heydər zirvəsidir, Heydər zirvəsi.

Yox edib, ərilib şaxtanı, qarın,
Qaldırıb bayrağın Günəşə sarı.
Bu yurdu əbədi solmaz baharı
Heydər zirvəsidir, Heydər zirvəsi!

Yanar intiqamdan torpağı, daşı.
Döyüşə çağırır hər vətəndaşı
Vulkandır, püskürən düşməne qarşı
Heydər zirvəsidir, Heydər zirvəsi.

Bir Vətən andıdır gecə-gündüzü,
Sınadı enməyən iradəmizi.
Heydər zirvəsinə səsləyən bizi
Heydər zirvəsidir, Heydər zirvəsi.

Yolumuz zirvəyə, Günəşə, Aya,
Heydər zirvəsindən baxaq dünyaya!

Hamı səcdə edəsi
Bu zirvəyə, bu ada
Gün gələcək Şuşada
Orda - Cıdır düzündə
Göyün cazibəsində
Bir qaya zirvəsində
Bir ağ atn üstündə
Əlində qızıl qılınc
Heydər zirvələnəcək.
Həsərtli Qarabağa
Heydər günü gələcək.
Torpağımın bütəti,
Toy-düyünü gələcək!
Dağlarda Günəşlərə
Açılacaq şəhərim.
Ordan - Cıdır düzündən
Yüksələcək Heydərim.

Ramiz MƏMMƏDZADƏ.